

ML-104

March-2019

MSW, Sem.-IV

507 : Social Work (Labour Welfare & Legislation)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) કારખાના નિરિક્ષકની સત્તાઓ અને ફરજો સવિસ્તાર સમજાવો. 14
- અથવા**
- અસંગઠીત કામદારનો અર્થ આપી, અસંગઠીત કામદારો માટેની યોજનાઓ સમજાવો.
- (B) નીચેની કોઈપણ ચાર વ્યાખ્યાઓ જણાવો. 4
- (1) કારખાનું (2) અસંગઠીત કામદાર
(3) જોખમી પ્રક્રિયા (4) કબજેદાર
(5) કામદાર
2. (A) લે-ઓફનો અર્થ જણાવી, લે-ઓફ બાબતે કામદારના અધિકારો સમજાવો. 14
- અથવા**
- કારખાના અધિનિયમ-1948 મુજબ કામદારોના તંદુરસ્તી માટેની જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો.
- (B) કોઈપણ ચાર પ્રશ્નના જવાબ આપો : 4
- (1) ઔદ્યોગિક તકરાર ધારા મુજબ ફેસલો એટલે શું ?
(2) કારખાના અધિનિયમ ક્યારે અમલમાં આવ્યો ?
(3) કારખાના અધિનિયમ, 1948ની કલમ-49 કઈ બાબત દર્શાવે છે ?
(4) કામદાર સંઘનું સભ્યપદ મેળવવા કેટલા વર્ષ (ઉંમર) પૂર્ણ કરેલા હોવા જોઈએ ?
(5) અસંગઠીત કામદારોની કોઈપણ ચાર સમસ્યાઓ જણાવો.
3. (A) કારખાના અધિનિયમ-1948 મુજબ કામદારોની સુરક્ષા માટેની જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો. 14
- અથવા**
- કામદાર રાજ્ય વીમા નિગમ (ESIC) કાયદા અંતર્ગત મેડીકલ બેનિફિટ કાઉન્સિલની ફરજો સમજાવો.
- (B) કોઈપણ ત્રણના જવાબ લખો. 3
- (1) કયા કારખાનામાં કલ્યાણ અધિકારીની નિમણૂક કરવી ફરજિયાત છે ?
(2) કારખાનામાં બાળક ક્યારે કાર્ય ના કરી શકે ?
(3) કામદારોના પ્રકાર જણાવો.
(4) ઔદ્યોગિક તકરાર નિવારણ ધારા અંતર્ગત સુલેહ અધિકારીની ભૂમિકા શું હોય છે.

4. (A) કામદાર રાજ્ય વીમા નિગમ (ESIC) અધિનિયમ, 1948 અંતર્ગત મળતા લાભોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

નોંધાયેલ કામદાર સંઘોના હક્કો અને જવાબદારીઓની ચર્ચા કરો.

- (B) કોઈપણ ત્રણના જવાબ લખો. 3

- (1) હડતાલનો અર્થ જણાવો.
 - (2) ફરીયાદ નિવારણ સમિતિમાં વધુમાં વધુ કેટલા સભ્યોનો સમાવેશ થઈ શકે ?
 - (3) ઔદ્યોગિક તકરાર ધારાની કલમ-12માં કઈ બાબતનો સમાવેશ થાય છે ?
 - (4) હડતાલ અને તાળાબંધી ક્યારે ગેરકાયદેસર ગણાય ?
-

Seat No. : _____

ML-104

March-2019

MSW, Sem.-IV

507 : Social Work (Labour Welfare & Legislation)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain in detail the powers and duties of factory inspector. 14

OR

Explain the meaning and Govt. Schemes for unorganized labour.

- (B) Give definition of any **four**. 4

- (1) Factory
- (2) Unorganized labour
- (3) Hazardous process
- (4) Occupier
- (5) Worker

2. (A) What is Lay-off and what is the rights of worker about Lay-off? 14

OR

Discuss the provision for health of workers under the Factory Act, 1948.

- (B) Give answer of any **four**. 4

- (1) What is award under Industrial Dispute Act ?
- (2) When the Factory Act came in force ?
- (3) What is Article-49 under Factory Act, 1948 ?
- (4) How many years (age) should be completed for membership in trade union ?
- (5) Give any four problems of unorganized labour.

3. (A) Discuss the provision for safety of workers under Factory Act, 1948. 14

OR

Explain duties of Medical Benefit Council under ESIC Act.

(B) Answer any **three**. **3**

- (1) In which industry/factory the appointment of welfare officer is compulsory ?
- (2) When the children can't work in Factory ?
- (3) Give the types of Labour.
- (4) What role conciliation officer has to perform under Industrial Dispute Act ?

4. (A) Explain the benefits under ESIC Act, 1948. **14**

OR

Explain the rights and liabilities of registered trade union.

(B) Answer any **three**. **3**

- (1) Give the meaning of strike.
 - (2) Maximum how many members can include in Grievance Settlement Committee ?
 - (3) Which matters included in Article-12 of Industrial Dispute Act ?
 - (4) When the strike and lockout will be illegal ?
-